



Integrationspolitik

Integration, Selvforsørgelse og Hjemrejse

Aabenraa Kommune

Byrådet, godkendt den 25. november 2020

Evalueret og opdateret maj 2025

Politisk forord

Integrationspolitikken i Aabenraa Kommune skaber rammerne for, at alle nye borgere får en ordentlig modtagelse og bliver støttet i at blive en aktiv del af samfunds- og arbejdslivet. Målet er Det Gode Liv, hvor aktive fællesskaber skaber tilhørsforhold og ønske om at bidrage til det samfund, vi deler. Det kræver gensidig respekt, tydelige forventninger og et fælles ansvar.

Politikken skaber rammerne for, at den enkelte med sit ansvar kan tage del i Det Gode Liv. Hjemlængsel er en stærk følelse for de fleste af os, og derfor vejleder vi også alle omkring mulighederne for at vende tilbage til eget land.

Integration er ikke én forvaltnings opgave, men et fælles ansvar på tværs af hele kommunen. Det kræver, at alle – fra dagtilbud og skoler til jobcentre, sundhedstilbud og fritidsliv – bidrager til at skabe helhed og sammenhæng.

I foråret 2025 blev politikken evalueret med bidrag fra både interne forvaltninger og eksterne partnere. Som formand for Arbejdsmarkedsudvalget vil jeg gerne takke alle, der har bidraget – jeres erfaringer og faglige perspektiver har styrket og opdateret politikken.

Dorrit Knudsen
Formand for Arbejdsmarkedsudvalget
Aabenraa Kommune





**”Vi har syriske frivillige
i bestyrelsen og som er
trænere i fodboldklubber –
det gør en forskel, når man
bliver en aktiv del af noget.”**

*– Dansk Røde Kors,
12. maj 2025*



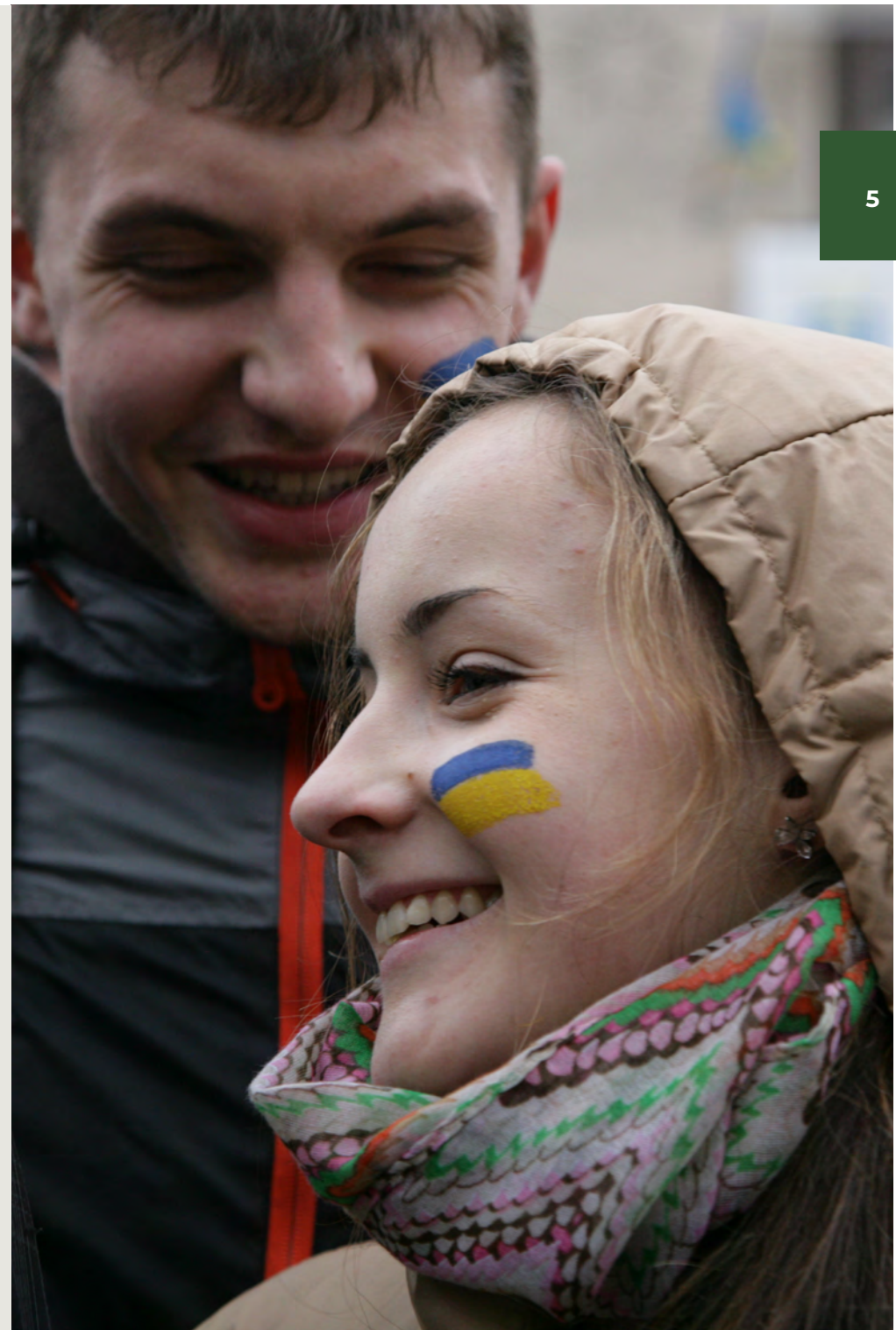
**"Det tværgående samarbejde
er vigtigt – det er dér, vi skaber
de gode fælles løsninger."**

*– Fælles erkendelse fra evalueringsmødet,
12. maj 2025*

Aabenraa Kommunes vision på integrationsområdet

Aabenraa Kommunes vision på integrationsområdet er at skabe et aktivt og deltagende medborgerskab for alle borgere, baseret på gensidig respekt, hvor ret og pligt går hånd i hånd med ansvaret for eget liv. Det betyder, at vi forventer:

- at alle, der kommer til Aabenraa Kommune, ønsker at integrere sig.
- borgeren tager ansvar for egen integration, samtidig med at vi støtter, hvor integrationen er svær.
- sammenhæng og helhed i indsatserne og de positive effekter af vellykket integration.



Udgangspunkt for integration

Integrationspolitikken omhandler alle personer, der skal integreres i det danske samfund og konkret i Aabenraa Kommune. Politikken tager udgangspunkt i de borgere, der har brug for støtte for at kunne fungere i det danske samfund og på arbejdsmarkedet.

Målgruppen omfatter også borgere, der ikke er omfattet af integrationsloven, men som alligevel har behov for støtte for at blive en aktiv del af samfundet. Det gælder f.eks. tyske tilflyttere, som Aabenraa Kommune har set en stigning af de senere år, og som kan have behov for hjælp i mødet med danske myndigheder, sprog og samfundsforhold. Samtidig er indsatsen i dag præget af Ukrainesituationen og særloven, som har ført til nye behov og krav i den kommunale integrationsindsats.

For at skelne mellem de forskellige indsatser, har vi opdelt dem i tre spor, som understøtter, at integrationsopgaven både er et ansvar for den enkelte, kommunen og andre aktører.

Aabenraa Kommune har et overordnet ansvar for at fremme en vellykket integration, der fører til selvforsørgelse og et aktivt medborgerskab. Det betyder, at indsatsen er mest intens i starten, hvorefter den gradvist trappes ned, i takt med at integrationen og tilpasningen til det danske samfund bliver dybere. De tre spor er:

- Den enkeltes indsats: Fokus på borgerens ansvar.
- Kommunens indsatser: Fokus på kommunens ansvar og opgaver.
- Samarbejde om integration: Fokus på samarbejde med alle øvrige aktører.

Derudover opstilles tre fokusområder, som afspejler det tidsmæssige perspektiv i integrationsopgaven:

- Ny i Aabenraa Kommune (Integration)
- Livet i Aabenraa Kommune (Selvforsørgelse)
- Repatriering (Hjemrejse)

Ved at kombinere sporene og fokusområderne tydeliggøres et delt ansvar for en succesfuld integration, samtidig med at indsatsen intensiveres for dem, der er nye i Aabenraa Kommune, under selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet. En succesfuld integration gennem beskæftigelse og selvforsørgelse understøttes herefter af Aabenraa Kommune på lige fod med alle andre borgere, der har behov. Endelig er frivillig tilbagevenden til hjemlandet gennem repatriering også en mulighed.

MODEL FOR AABENRAA KOMMUNES INTEGRATIONSPOLITIK

MISSION
VISION
VÆRDIER OG PRINCIPPER

DET GODE LIV

Aabenraa Kommune vil gennem integration skabe et aktivt deltagende medborgerskab for alle borgere i gensidig respekt, hvor ret og pligt går hånd i hånd med ansvaret for eget liv.

Vi forventer, at alle der kommer til Aabenraa Kommune ønsker at integrere sig.

Vi lægger vægt på borgerens ansvar for egen integration, samtidig ønsker vi at støtte op, hvor integrationen er svær.

Vi stræber efter sammenhæng og helhed i indsatser og positive effekter af vellykket integration.

SPOR

DEN ENKELTES INDSATS



KOMMUNENS INDSATSER



SAMARBEJDE OM INTEGRATION



FOKUSPUNKTER

NY I AABENRAA KOMMUNE

Accept af vilkår og
anerkendelse af situation

Modtagelse
- de første 12 måneder

Samarbejde med lokale
aktører og lokalsamfund

LIVET I AABENRAA KOMMUNE

Tilknytning til
arbejdsmarkedet og
inklusion i samfundet

Dagtilbud
Skole
Kultur- og fritidstilbud

De frivilliges indsats

REPATRIERING

Rette hjælp til
rette tid

Vejledning &
oplysning

Samarbejde med
Dansk Flygtningehjælp

BASE

UDGANGSPUNKT FOR ARBEJDET MED INTEGRATION



7

”De ukrainske borgere vil rigtig gerne i job – motivationen for selvforsørgelse er tydelig.”

– AOF SYDJYLLAND,
12. maj 2025

Fokusområde: Ny i Aabenraa Kommune

Som ny borger i Aabenraa Kommune kan man forvente at blive mødt med åbenhed, respekt og venlighed. Der er dog også forventninger om, at man bliver en del af det danske samfund og bidrager meningsfuldt.

Fra kommunal side støtter vi en indsats, hvor viljen til at være en aktiv del af samfundet er i centrum. Vi forpligter os til, at alle borgere i Aabenraa bidrager til fællesskabet.

Modtagelse:

Mødet med Aabenraa Kommune og en god modtagelse er fundamentet for integration. I Aabenraa mødes den enkelte borger med åbenhed, respekt og venlighed, så de hurtigt føler sig velkomne og trygge. Mødet skal fokusere på at se borgerens ressourcer som en aktiv del af samfundet.

Ved modtagelsen informerer vi de nytilkomne om deres rettigheder og pligter, herunder selvforsørgelses- og hjemsendelsesprogrammet.

I Aabenraa Kommune arbejder vi for:

- at informere og motivere nærområdet – enkeltpersoner, naboer, borgerforeninger, trossamfund m.v. – til at skabe et trygt og mangfoldigt lokalsamfund.
- at nærområdet aktivt involveres i brobygning og inklusion.
- at kommunikationen til nytilkomne tager højde for begrænsende danskkundskaber.

Boligplacering:

Boligplaceringen har stor betydning for den enkeltes og familiens mulighed for at deltage aktivt i samfundet. En fast og hjemlig base

er vigtig for en velfungerende hverdag og for at blive integreret i lokalsamfundet. Boligplacering i et mindre lokalsamfund kan skabe bedre rammer for integration blandt naboer og i fritids- og kulturlivet og modvirke koncentration i større boligområder. Der tages ved boligplacering højde for, at deltagelse i arbejde, uddannelse og det øvrige sociale liv ikke hindres af transportmuligheder.

I Aabenraa Kommune lægger vi vægt på:

- at tilbyde permanent bolig fra ankomsten.
- at boligplaceringen sker med udgangspunkt i den enkelte/familien.
- at boligplacering sker bredt i kommunen i tæt samarbejde med boligforeninger.
- at undgå koncentration i større boligområder, og sikre adgang til transportmuligheder.

Danskundervisning:

Som ny borger i Danmark er det vigtigt at lære sproget og forstå kulturen og samfundsforholdene. Inden for fire uger efter ankomst skal borgeren være i gang med sprogundervisning og virksomhedspraktik. Sproglæring er nøglen til aktiv deltagelse i samfundet – både når det gælder arbejde, uddannelse, fritid og naboskab.

I Aabenraa Kommune vil vi arbejde for:

- at undervisningen tilpasses borgerens sproglige niveau og faglige baggrund.
- at sprogundervisningen kobles til den branche, borgeren skal arbejde i.
- at hver borger får udbytte af undervisningen fra starten.
- at understøtte, at borgeren fortsætter med at tilegne sig danskfærdigheder, også efter den formelle undervisning.

- at undervisningen hjælper borgeren med at forstå samspillet mellem borgeren og det offentlige, herunder i forhold til kultur, sport og foreningsliv.
- at imødekomme udfordringer med sprogindlæring ved at styrke netværk og frivillig inddragelse.

Tilknytning til arbejdsmarkedet:

God integration kræver tilknytning til arbejdsmarkedet. Sideløbende med sprogundervisningen får borgeren tilbud om virksomhedspraktik, løntilskud eller ordinært arbejde. Den kombinerede indsats med sprogundervisning og virksomhedspraktik udgør tilsammen 37 timer om ugen og skal hjælpe med at opkvalificere, styrke og udvikle de nødvendige kompetencer.

I dag er målgruppen omfattet af arbejdspligten, hvilket betyder, at personer, der ikke opfylder opholds- og beskæftigelseskravet, som udgangspunkt skal stå til rådighed for aktiviteter, der fremmer tilknytning til arbejdsmarkedet.

Integration skabes mest effektivt ved, at alle flygtninge og indvandrere i den første tid får tilknyttet en fast kontaktperson i kommunen.

I Aabenraa Kommune lægger vi vægt på:

- at alle får en fast kontaktperson.
- at borgeren motiveres og understøttes i retning af selvforsørgelse.
- at synliggøre arbejdskraftspotentialet for virksomhederne.



**”Det gør en stor forskel,
når nærområdet er med til
at byde velkommen – det
giver tryghed fra starten.”**

*– Dansk Røde Kors,
12. maj 2025*

Fokusområde: Livet i Aabenraa Kommune

Integrationsindsatsen i Aabenraa Kommune handler om at give borgerne de bedste muligheder for at blive en aktiv del af fællesskabet. At kunne arbejde, gå i skole og deltage i sociale fællesskaber er grundstenene i *Det Gode Liv*. Ret og pligt går hånd i hånd med ansvaret for eget liv – også i integrationsindsatsen. Vi har klare krav og forventninger til vores nye medborgere og ønsker ikke borgere i en passiv rolle. Vi forventer, at alle respekterer de værdier og normer, der præger det danske samfund og arbejdsmarked.

Vi lægger vægt på, at livet i Aabenraa Kommune er kendetegnet ved accept og anerkendelse af værdien af at være en del af samfundet. Vejen til god integration går igennem arbejde og selvforsørgelse, og vi tror på, at alle borgere ønsker at bidrage meningsfuldt med deres evner og ressourcer. Som familie indebærer det også, at børn sendes i dagtilbud og skole, så de voksne kan dygtiggøre sig til arbejdsmarkedet.

Daginstitution:

Alle børn i Aabenraa Kommune tilbydes de samme daginstitutionstilbud med dag-til-dag pasningsgaranti. Daginstitutionen bidrager aktivt til integrationen gennem sprog, netværk og samfundsansvar. Forældrene skal tage ansvar for børnenes udvikling og deltage i fællesskabet.

I Aabenraa Kommune lægger vi vægt på:

- at børn har samme sproglige færdigheder ved skolestart.
- at nye borgere får vejledning om, hvordan de kan være aktive forældre og forstå, hvad der forventes af dem.
- at boligplacering tager hensyn til integration og modvirker koncentrationen af tosprogede børn i institutionerne.

Skole og SFO:

For børn, der taler et andet modersmål end dansk, er første kontakt med det danske sprog ofte gennem skolen. Børnene tilbydes undervisning i modtageklasser og får hjælp til at forstå skolesystemet og indlæringsprocesser.

I Aabenraa Kommune arbejder vi for:

- at børn deltager aktivt i undervisningen.
- at børnene lærer danske skoletraditioner og hurtigt efter skolestart bliver indmeldt i SFO.
- at forældrene engageres i børnenes trivsel og udvikling.
- at skabe forudsætninger for, at tosprogede børn aktivt deltager i skole og fritid.
- at modvirke koncentrationen af tosprogede børn i de enkelte skoler.

Uddannelse:

Uddannelse er fundamentet for en varig tilknytning til arbejdsmarkedet. Integrationsgrunduddannelsen (IGU) er et godt første skridt, hvor midlertidig ansættelse kombineres med undervisning.

I Aabenraa Kommune vil vi arbejde for:

- at fremme brugen af IGU.
- at støtte dem, der kan, i at tage en ordinær uddannelse.
- at godkende uddannelser fra hjemlandet, hvis de opfylder danske standarder.

Kultur og fritid:

Aabenraa Kommune har et rigt kultur- og fritidstilbud, og foreningskulturen er vigtig for bosætning og trivsel. Vi vil sikre, at nye medborgere får kendskab til og bliver en del af denne kultur.

I Aabenraa Kommune vil vi arbejde for:

- at formidle samfundets forventninger til kultur- og fritidslivet.
- at nye medborgere bliver en aktiv del af den danske foreningskultur.
- at kultur- og fritidstilbuddene spiller en aktiv rolle i integrationen.

De frivilliges indsats:

De frivillige spiller en vigtig rolle i integrationsarbejdet og er et værdifuldt supplement til kommunens indsats. De fungerer ofte som rollemodeller.

I Aabenraa Kommune vil vi arbejde for:

- at inddrage frivillige, foreninger og humanitære organisationer i integrationen.

Ældre:

Der er en stigning i antallet af ældre borgere, herunder også dem, der har brug for hjælp til integration. Mange ældre deltager aktivt i kulturelle og sociale aktiviteter, der styrker medborgerskab og fællesskab.

I Aabenraa Kommune lægger vi vægt på:

- at få de ældre med i fællesskabet omkring dansk sprog og kultur.
- at sikre, at de ældre bliver en aktiv del af samfundet.
- at forebygge ensomhed blandt ældre borgere.



A photograph of three people, two men and one woman, sitting at a wooden table in a casual setting like a cafe. They are all looking down at their work. The man in the foreground is using a laptop, while the woman behind him is writing in a notebook. The background is slightly blurred, showing other tables and chairs.

**"Information om repatriering
kan skabe utryghed
– Her er vi fælles om at
forklare at det er et tilbud"**

*– Café Venligbo Aabenraa,
12. maj 2025*

Fokusområde: Repatriering som en mulighed

Repatriering:

Dansk lovgivning bygger på et grundlæggende princip om, at ophold som flygtning i Danmark er midlertidigt, så længe forholdene i hjemlandet nødvendiggør det. Nogle flygtninge ønsker at vende tilbage til deres oprindelige hjemland og vælger repatriering – det vil sige frivillig tilbagevenden med henblik på at bosætte sig i hjemlandet.

Flygtninges og indvandreres kompetencer kan ofte bidrage til genopbygning i deres hjemlande, og mange ældre borgere ønsker måske at tilbringe deres seniorliv i det land de er vokset op i.

Derfor vejleder Aabenraa Kommune alle borgere der er omfattet af reglerne om muligheden for repatriering. Det er afgørende at der vejledes på en forståelig og ordentlig måde, så de er rustet til at gribe muligheden, hvis de ønsker det.

Dem der vælger repatriering, har mulighed for at søge økonomisk støtte til hjemrejse og etablering. Dansk Flygtningehjælp har rådgivningsforpligtelsen, mens kommunen har ansvar for vejledning i samtaler med borgeren.

I Aabenraa Kommune lægger vi vægt på:

- at sikre, at alle, der er omfattet af reglerne om repatriering, tilbydes en dedikeret samtale, hvor de vejledes om muligheden for at vende tilbage til deres hjemland.
- at kommunikationen om repatriering er tydelig, ordentlig og tilpasset borgerens eget sprog hvis nødvendigt.





**"Vi har flere steder
naboambassadører, der tager
imod nye beboere – formålet
er, at få nye beboere til at føle
sig velkomne, hvilket også kan
gøre en forskel i integrationen."**

*– Salus Boligadministration,
12. maj 2025*

Fra politik til praksis

Integration er en langvarig proces, der strækker sig over flere generationer. Derfor er det vigtigt, at vi i Aabenraa Kommune følger op på hele familien – både de unge, voksne og ældre – gennem hele integrationsforløbet.

I Aabenraa Kommune lægger vi vægt på:

- at følge op på hele familien i flere år, også efter den officielle integrationsperiode.
- at sikre, at hele familien aktivt bidrager til Aabenraa Kommune og det omkringliggende samfund.

Erfaringer fra praksis

Modtagelsen og indsatsen over for ukrainske borgere har vist, at en tidlig og målrettet tilgang kan give hurtige og positive resultater. Mange ukrainere er kommet i job, og deres motivation for at blive selvforsørgende har været tydelig. De erfaringer, vi har gjort os, kan med fordel bruges fremadrettet – både i forhold til nye målgrupper og til at styrke den generelle tilgang til integration i Aabenraa Kommune.

Tværgående ansvar og forankring

Integrationspolitikken er en tværgående politik, der arbejder sammen med Aabenraa Kommunes øvrige politikker. Den skal realiseres af de respektive politiske udvalg – Arbejdsmarkedsudvalget, Børne- og Uddannelsesudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget samt Social- og

Seniorudvalget. Hvert udvalg skal sikre, at god integration tænkes ind i alle de sammenhænge, hvor Aabenraa Kommune møder borgere fra andre lande. Det gælder ved modtagelsen af nye borgere, undervisning, arbejde, uddannelse, kultur- og fritidstilbud samt på ældre- og sundhedsområdet.

De enkelte udvalg har ansvaret for at udvikle initiativer og indsatser, der både understøtter integrationspolitikken og er i tråd med deres øvrige politikker. Det er vigtigt, at alle udvalg forstår, at integration tager tid, og derfor skal de løbende drøfte udviklingen på deres områder.

Forankring og evaluering

Det overordnede ansvar for integrationspolitikken er forankret i Arbejdsmarkedsudvalget, som har ansvar for opfølgning og den tværgående koordinering.

Politikken blev evalueret i foråret 2025 med bidrag fra relevante samarbejdspartnere samt inddragelse af de øvrige kommunale forvaltninger, der har leveret input og perspektiver fra deres respektive fagområder. Den brede inddragelse har sikret, at politikken fortsat er relevant og forankret på tværs af hele kommunen.

Integrationspolitikken er suppleret af et inspirationskatalog om god integration, udarbejdet på baggrund af tilbagemeldinger fra fagudvalg og eksterne samarbejdspartnere.

